Ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος
Ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν καὶ ὄχι τῶν ἐθνικισμῶν

Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα
Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς
Ἐντιμότατοι Ἄρχοντες
Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοὶ

Ἡ σημερινὴ ἑόρτιος λατρευτική μας σύναξη μᾶς δίνει τὴν δυνατότητα γιὰ μία ἀκόμη φορὰ νὰ ἀναπέμψουμε ὕμνους καὶ δοξολογίες πρὸς τὸν Ἅγιο Θεὸ μας καὶ νὰ εὐχαριστήσουμε μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά μας τὴν Παναγία Τριάδα, διότι αὐτὸν ἐδῶ τὸν τόπο, αὐτὸν ἐδῶ τὸν χῶρο, αὐτὴν τὴν γῆ, πρὶν ἀπὸ εἴκοσι περίπου αἰῶνες, τὴν εὐλόγησε ἡ παρουσία καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου Παύλου, τοῦ καὶ ἱδρυτοῦ τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας.

Εὐλογία Θεοῦ ὁ ἐρχομὸς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στὴν Ἀθήνα τοῦ 1ου μετὰ Χριστὸν αἰῶνα, στὴν πρωτεύουσα τῆς δημοκρατίας, στὴν Ἀκρόπολη τῆς φιλοσοφίας, στὸ ἀρχέγονο ζυμωτήριο τῶν ὑπαρξιακῶν ἀναζητήσεων.

Εὐλογία Θεοῦ, ποὺ οἱ προπάτορές μας «Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν καινότερον» (Πράξεις 17,21) καὶ ἔτσι τὸ 51 μ.Χ. ὁδήγησαν τὸν Ἀπόστολο Παῦλο σὲ αὐτὸν τὸν Ἱερὸ Βράχο, ἐδῶ στὸν Ἄρειο Πάγο, στὸν χῶρο καὶ στὸν τρόπο ποὺ ἡ κοινωνία τῶν ἀθηναίων πολιτῶν ἱερουργοῦσε τὸ λειτούργημα τῆς δικαιοσύνης, γιὰ νὰ γνωρίσουν «τὶς ἡ καινὴ ὑπὸ αὐτοῦ λαλουμένη διδαχή» (Πράξεις 17,20).

Στάθηκε σὲ αὐτὸ τὸ βῆμα ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, γιὰ νὰ βεβαιώσει περίτρανα ὅτι τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ, τὸ Εὐαγγέλιο τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης, ἀπευθύνεται μὲ ἀπεριόριστο σεβασμὸ στὸν ἄνθρωπο κάθε ἐποχῆς, στὸν ἄνθρωπο ὁποιασδήποτε φυλετικῆς προέλευσης καὶ πολιτιστικῆς παράδοσης, μὲ σεβασμὸ στὴν πίστη του καὶ στὰ σεβάσματά του.

Αὐτὸς ὁ Παῦλος, ὅπου, ἐνῶ «παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ θεωροῦντι κατείδωλον οὖσαν τὴν πόλιν» (Πράξεις 17,16), ἐντούτοις προσεγγίζει μὲ μεγαλειώδη ἀρχοντιά, εὐγένεια καὶ λεπτότητα τὴν θρησκευτικὴ ἑτερότητα τῆς τότε Ἀθήνας: «ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ» (Πράξεις 17, 22).

Ἀνεβαίνει σὲ αὐτὸ τὸ βῆμα ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἀπευθυνόμενος σὲ ἑτερόθρησκους καὶ ἀλλογενεῖς του, γιὰ νὰ φανερώσει ὅτι τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ ἀπαντᾶ στὸν καλοπροαίρετο ἀναζητητὴ κάθε ἐποχῆς, στὸν κάθε ἄνθρωπο καλῆς θελήσεως ποὺ ψάχνεται, ποὺ θέτει ἐρωτήματα καὶ ἔχει ὑπαρξιακὲς ἀγωνίες, στὸν ἀνοιχτὸ ἄνθρωπο, ποὺ δὲν εἶναι ἀγκιστρωμένος οὔτε στὴν αὐτάρκεια τῶν θρησκευτικῶν του βεβαιοτήτων οὔτε στὴν τυρρανικὴ θρησκοληψία τῆς ἀθεΐας του καὶ τοῦ ἀποκαλύπτει τὸν Ἄγνωστο σὲ αὐτόν, μὰ μόνο Ἀληθινὸ Θεό: «διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν εὗρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο, Ἀγνώστῳ Θεῷ. ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν» (Πράξεις 17, 23).

Ἵσταται ὁ Παῦλος σὲ αὐτὸ τὸ βῆμα καὶ ἀτενίζει ὅλη τὴν οἰκουμένη, στρέφει τὸ πρόσωπό του σὲ ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ ὁρίζοντα, σὲ Ἀνατολή, σὲ Δύση, σὲ Βορρᾶ καὶ Νότο, καὶ στεντορείᾳ τῇ φωνῇ διακηρύττει στὴν ἀνθρωπότητα: «ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς Κύριος ὑπάρχων....αὐτὸς διδοὺς πᾶσι ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ πάντα· ἐποίησέ τε ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς» (Πράξεις 17, 24-27).

Ἐνάντια στὴν λαίλαπα τῆς ἐθνοκεντρικῆς αὐταρέσκειας καὶ τῆς μισαλλοδοξίας, ἐνάντια στὰ ἄκρα τοῦ ἐθνικισμοῦ ἀπὸ τὴ μιὰ ποὺ ἐπιδιώκει τὴν βίαιη ἐπικράτηση μίας ἐθνικῆς ταυτότητας σὲ βάρος ὅλων τῶν ἄλλων καὶ τοῦ ἐθνομηδενισμοῦ ποὺ ἐπιδιώκει τὴν κατάργηση κάθε ἐθνικῆς ταυτότητας

καὶ τὴν πολτοποίηση τους ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἀπέναντι στὴν τυφλὴ βία τῶν κάθε εἴδους ἰμπεριαλιστικῶν συμφερόντων, ἀπέναντι στὰ ἀπειλητικὰ ναζιστικὰ παγανιστικὰ μορφώματα, ποὺ ὀρέγονται τὴν παλλινόστηση τοῦ φασισμοῦ καὶ τῆς τυρρανίας, ἀπέναντι στὴν τρομοκρατία τῶν κρατικῶν ἢ ἰδιωτικῶν κεφαλαιοκρατικῶν ἐπιδιώξεων, ἀπέναντι στὴν ἀσύμμετρη ἀπειλὴ τοῦ θρησκευτικοῦ φονταμενταλισμοῦ, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀπὸ αὐτὸ τὸ βῆμα λιτὰ καὶ ἀπέριττα ξεκαθαρίζει ὁριστικὰ καὶ ἀμετάκλητα τὴν αἰώνια Ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου: «τοῦ γὰρ καὶ γένους ἐσμέν» (Πράξεις 17, 29).

Ἔρχεται νὰ φανερώσει ὅτι εἶναι ὁ Πρωτοκορυφαῖος Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν καὶ ὄχι τῶν ἐθνικισμῶν, ὁ Ἀπόστολος τῆς Οἰκουμένης καὶ ὄχι τῶν φυλετισμῶν, ὁ Ἀπόστολος τῆς Ἀγάπης καὶ ὄχι τῶν ἰδεολογημάτων, καὶ μᾶς καλεῖ ὅλους ἀνεξαιρέτως σὲ μετάνοια ἀπὸ τὸν ἀτομικό, τὸν συλλογικό, τὸν κρατικό, τὸν φυλετικό, τὸν θρησκευτικό, τὸν ἰδεολογικὸ καὶ ὁποιονδήποτε ἄλλο ἐγωισμό μας: «ὁ Θεὸς τὰ νῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν» (Πράξεις 17, 30).

Ὁ Παῦλος δὲν ἔκρυψε ποτὲ τὴν ἀγάπη του γιὰ τὴν πατρίδα του. Ἄλλωστε πατριωτισμὸς καὶ ἐθνικισμὸς δὲν εἶναι ἁπλῶς δύο διαφορετικὲς ἔννοιες, ἀλλὰ δύο ἀντίθετες καὶ ἀσυμβίβαστες μεταξύ τους ἔννοιες. Ἔχει ταυτότητα καὶ αὐτοσυνειδησία ὁ Παῦλος στὴν ὁποῖα συχνὰ πυκνὰ ἀναφέρεται.

Γι᾽ αὐτὸ καὶ εἶναι ἀκόμη σπουδαιότερο ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, αὐτῆς τῆς παράδοσης καὶ αὐτῆς τῆς κουλτούρας, ἀναδεικνύεται Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν καὶ ὄχι τῶν ἐθνικισμῶν.
«ἐγὼ μὲν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ, πεπαιδευμένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῴου νόμου, ζηλωτὴς ὑπάρχων τοῦ Θεοῦ, καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον» (Πράξεις 22, 3-6). Ὁ Παῦλος εἶναι ἀληθινὸς πατριώτης. Ὁ ἀληθινὸς πατριώτης ἀγαπᾶ τὴν πατρίδα του, καὶ κάθε πατρίδα εἶναι ἀξιαγάπητη, ἀλλὰ λατρεύει μόνον τὸν Θεό, τὸν κοινὸ Πατέρα ὅλων τῶν ἀνθρώπων καὶ κάθε πατρίδας.

Δὲν κρύβει ὁ Παῦλος οὔτε ὡραιοποιεῖ τὸ παρελθόν του. Ὅποιος δὲ διδάσκεται ἀπὸ τὴν ἱστορία του, εἴτε πρόκειται γιὰ ἀτομικὴ εἴτε γιὰ συλλογικὴ ὀντότητα, δὲν ἔχει μέλλον, καὶ ἡ μετάνοια του εἶναι προσχηματικὴ καὶ δὲν ἔχει καρπούς.

«Ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφὴν ποτε τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ᾽ ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπόρθουν αὐτήν, καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων» (Γαλάτας 1, 13-15), ἐξομολογεῖται ὁ Παῦλος.

Ἡ ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ στὴν ζωή του δὲν εἶναι ἕνα ἀτομοκεντρικὸ γεγονὸς μὲ ἠθικοπλαστικὸ χαρακτήρα. Ἡ ἀλλαγὴ τοῦ Παύλου ἀλλάζει τὴν πορεία ὅλης τῆς ἀνθρωπότητας: «σκεῦος ἐκλογῆς μοί ἐστιν οὗτος τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων υἱῶν τε Ἰσραήλ· ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν» (Πράξεις 9, 15-16). Γίνεται πλέον ζηλωτὴς τῆς ρητῆς ἐντολῆς τοῦ Κυρίου: «πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη» (Ματθαῖος 28, 19).

Δὲν πτοεῖται οὔτε ἀπὸ τὴν προκατάληψη ποὺ βιώνει οὔτε ἀπὸ τὶς ἐναντίον του ἐπιβουλὲς οὔτε ἀπὸ τοὺς κινδύνους, καθὼς ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τῆς μεταστροφῆς του γίνεται στὸχος θανάτου.

Ἔχει πλήρη ἐπίγνωση ὅτι ἡ ὑπέρβαση τοῦ ἐθνικισμοῦ καὶ ἡ ἐν Χριστῷ πορεία πρὸς τὰ ἔθνη εἶναι μία πρόσκληση τοῦ Θεοῦ σὲ ἕνα ἄθλημα καὶ μαρτύριο θυσίας, τὸ ὁποῖο ἀποφασίζει θεληματικὰ καὶ ἐκούσια νὰ ἀκολουθήσει.

Ὁ Παῦλος εἶναι ὁ διάκονος τῶν ἐθνῶν καὶ ὄχι τῶν ἐθνικισμῶν, διάκονος «καινῆς διαθήκης, οὐ

γράμματος, ἀλλὰ πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτέννει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ» (Β΄ Κορινθίους 3, 6).

Ὁ Παῦλος δὲν εἶναι ὁ θεωρητικὸς ἑνὸς σκοτεινοῦ γραφείου, ὁ ἰδεολογικὸς μέντορας καὶ ἀτσαλάκωτος ἰνστρούκτορας μίας νέας θρησκευτικῆς μεσσιανικότητας καὶ ἐθνικῆς ἐσχατολογίας. Πορεύεται πρὸς τὰ ἔθνη ὁδοιπορώντας χιλιάδες χιλιόμετρα, μεταναστεύει, ξενιτεύεται, γίνεται πρόσφυγας καὶ ναυαγός, μπαίνει σὲ περιπέτειες καὶ ὑποφέρει, διότι εἶναι ὄντως τέκνο τοῦ Ἀβραάμ, καθὼς ὅπως καὶ ὁ προπάτοράς του Ἀβραάμ, ὑπακούει στὴν φωνὴ τοῦ Θεοῦ: «ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου καὶ δεῦρο εἰς τὴν γῆν, ἣν ἂν σοι δείξω» (Γένεσις 12, 1).

Πορεύεται πρὸς κάθε ἄνθρωπο καὶ πρὸς κάθε λαό, διασχίζοντας ὅλη σχεδὸν τὴν τότε αὐτοκρατορία, γιὰ νὰ τὸν εἰσαγάγει στὴν ζωὴ τοῦ Πνεύματος καὶ νὰ τὸν ἐλευθερώσει ἀπὸ κάθε ἐγκοσμιοκρατικὸ προσανατολισμὸ καὶ συμφέρον: «οὗ δὲ τὸ Πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία» (Β΄ Κορινθίους 3, 18).

Στὴν ζωὴ τοῦ Πνεύματος, τὴν ἀληθινὴ πνευματικὴ ζωή, δὲν ἔχουν θέσει τὰ ἀμυντικὰ σύνδρομα, ἡ κρατικὴ αὐτοαπομόνωση, ἡ ἄγονη προσκόλληση στὸ παρελθόν, ἡ κατ᾽ ἐπάγγελμα ἐθνικοφροσύνη, ἡ ξενοφοβία, ὁ ρατσισμός, οἱ κάθε ἀπόχρωσης σωβινισμοὶ ἢ τζιχαντισμοὶ καὶ τὰ συλλογικὰ μίση.

Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Πνεύματος δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἐθνικιστής, καὶ ὁ ἐθνικιστὴς δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἄνθρωπος τοῦ Πνεύματος κατὰ τὴν διδασκαλία τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου.
«ὅσοι γὰρ Πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ. οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον, ἀλλ᾽ ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν· ἀββᾶ, ὁ πατήρ. αὐτὸ τὸ Πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι ἐσμὲν τέκνα Θεοῦ» (Ρωμαίους 8, 14-17). Ὅποιος ἄγεται ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, αἰσθάνεται τὸν Θεὸ ὡς Πατέρα του, αἰσθάνεται τέκνο τοῦ Θεοῦ καὶ ἀδελφὸς ἐν Χριστῷ τοῦ κάθε ἀνθρώπου, μέλος τῆς μεγάλης οἰκογένειας, τῆς μίας καὶ μοναδικῆς ἀνθρωπότητας.

Κατὰ τὸν Παῦλο «οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς ταῦτα τέκνα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας» (Ρωμαίους 9, 8). Ὁ παύλειος λόγος εἶναι ἀπόλυτα σαφής: ὁ ἐθνικισμὸς εἶναι «τέκνο τῆς σαρκός».

Ὁ Παῦλος διδάσκει ὅτι ἡ κατὰ Θεὸν δικαίωση δὲν ἔρχεται μὲ τὸν ἀνώφελο ζηλωτισμό: «μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον Θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ᾽ οὐ κατ᾽ ἐπίγνωσιν. ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες στῆσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν» (Ρωμαίους 10, 2-3). Ὁ ἐθνικισμὸς εἶναι μία μορφὴ ἐπικίνδυνου ζηλωτισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀπολυτοποιεῖ καὶ θεοποιεῖ τὸ ἐθνοφυλετικὸ «ἴδιον».

Ὁ ἀρρωστημένος ζηλωτισμὸς συμπλέει πολλὲς φορὲς μὲ τὴν στείρα παραδοσιολαγνεία καὶ τὴν καθ᾽ ἕξιν πατριδοκαπηλεία. Ὁ ἁγνὸς ὅμως καὶ ἄδολος πατριωτισμός, τὸν ὁποῖο εἶχε ὁ Παῦλος, δὲν βρίσκεται στὰ βαρύγδουπα συνθήματα οὔτε στὶς κραυγὲς ἑνὸς γραφικοῦ συντηρητισμοῦ οὔτε πολὺ περισσότερο στοὺς μεγαλοιδεατισμοὺς τῆς ἐθνικιστικῆς μεσσιανικότητας, ἀλλὰ στὸ γνήσιο πατριωτικὸ ἦθος, τὸ ὁποῖο εἶναι ἄρρηκτα δεμένο μὲ τὴν θυσιαστικότητα, τὴν ὑπέρβαση τῶν ἐγωισμῶν, τὴν προσφορὰ καὶ τὴν ἀνάληψη προσωπικοῦ κινδύνου καὶ κόστους. Ὁ ἐθνικισμὸς εἶναι βόλεμα, ὁ πατριωτισμὸς εἶναι μόνιμη διακινδύνευση:

«κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις λῃστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν, κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις» (Β΄ Κορινθίους 11, 26-37)

Ἡ «μέριμνα πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν» (Β΄ Κορινθίους 11, 27) ἐνέπνευσε τὸν Παῦλο νὰ ἐπιχειρήσει

ἕνα ἐκπληκτικὸ τόλμημα ὑπέρβασης ὄχι μόνο τῶν ἐθνοφυλετισμῶν, ἀλλὰ καὶ κάθε εἴδους ἀπόστασης καὶ ἐμποδίων, ἀκόμη καὶ ἀπόλυτα ἀντικειμενικῶν, ὅπως τὸ δύσκολο καὶ ἀπρόσιτο τῆς ἐπικοινωνίας καὶ τῶν συγκοινωνιῶν μεταξὺ τῶν τότε πόλεων. Ἡ Λογία μεταξὺ τῶν χριστιανικῶν κοινοτήτων (π.χ. Α΄ Κορινθίους 16, 1-2 κ.ἑπ.) εἶναι μία συγκινητικὴ ἀπόδειξη ὅτι τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ καταργεῖ κάθε ἐμπόδιο, κάθε δυσκολία, κάθε ἐπιφύλαξη καὶ προκατάληψη, καὶ δημιουργεῖ μία νέα πραγματικότητα, μία ἐσχατολογικὴ πραγματικότητα μέσα στὴν σάρκα καὶ στὴν τραγικότητα τῆς ἱστορίας.

Ἡ πρόταση ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποία κομίζει ὁ Παῦλος στὰ ἔθνη, δὲν εἶναι ἕνας ἐλιτίστικος πλουραλισμός, μία ἐπιλεκτικὴ ἀνεκτικότητα στὴν διαφορετικότητα, μία ἀφ᾽ ὑψηλοῦ κατανόηση τοῦ ἄλλου, ἕνας θεωρητικὸς διεθνισμός, ἀλλὰ ἕνας παροξυσμὸς ἔμπρακτης ἀγάπης. Ἡ πρόταση τοῦ Παύλου στὸν σύγχρονο κόσμο, στὴν σημερινὴ ἀνθρωπότητα, δὲν εἶναι ἁπλῶς ἐπίκαιρη· εἶναι μονόδρομος: «κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων» (Ἑβραίους 10, 24-25).

Τὸ μήνυμα καὶ ἡ διδαχὴ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου βρίσκει καὶ σήμερα τὴν ἀνθρωπότητα μέσα σὲ στάδια ἐντόνων διεργασιῶν καὶ μεγάλης μεταβλητότητας. Μία ἀνθρωπότητα μουδιασμένη καὶ ἀπογοητευμένη. Μία ἐξαγριωμένη Ἀνατολὴ βομβαρδισμένη ἀπὸ τὰ συμφέροντα τῆς Χριστιανικῆς Δύσης καὶ μία ἐκκοσμικευμένη Δύση τρομαγμένη καὶ βαθιὰ πληγωμένη ἀφενὸς μὲν ἀπὸ τὴν ἐκδικητικὴ βία τῆς ἰσλαμικῆς Ἀνατολῆς, ποὺ ἐπελαύνει, καὶ ἀφετέρου ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴ ἐθνικιστικὴ μισαλλοδοξία, τὸν νεοναζισμὸ καὶ τὰ ἄλλα μορφώματα, ποὺ ἡ ἴδια ἐκτρέφει καὶ θάλπει μέσα ἀπὸ τὴν ἀπαξίωση τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν καὶ τὴν οἰκονομικὴ ἀνισότητα, τὴν ἀδυναμία διαμόρφωσης καὶ ἐπιβολῆς κοινωνικῶν πολιτικῶν προστασίας τῶν ἀδυνάτων, τὴν ἀνεξέλεγκτη πτωχοποίηση τῶν παραγωγικῶν τάξεων, τὴν θεοποίηση τῆς ἀτομοκρατίας καὶ τὸ γκρέμισμα κάθε ἀξίας νοήματος ζωῆς μπροστὰ στὸ ἰδεολόγημα τοῦ δῆθεν σεβασμοῦ τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν καὶ τὴν εἰδωλοποίηση τῆς κάθε εἴδους ἐκκεντρικότητας. Καὶ μέσα σὲ ὅλα αὐτά, ἡ κτηνωδία τῶν πολέμων ὁδηγεῖ στὴν τραγωδία τῆς προσφυγιᾶς ἑκατομμύρια ἀνθρώπινες ψυχὲς καὶ παράλληλα ὑψώνονται καὶ πάλι τείχη καὶ συρματοπλέγματα ἐθνοφυλετικῶν ἐγωισμῶν καὶ μονόπλευρων συμφερόντων.

Μέσα σὲ αὐτὴν τὴν ἀτμόσφαιρα, ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος μὲ τὸν διαχρονικό του λόγο συνεχίζει ἀμείωτα νὰ εὐαγγελίζεται στὴν ἀνθρωπότητα, καὶ ἰδιαίτερα στὸν χριστιανικὸ κόσμο, τὴν μόνη ρεαλιστικὴ πρόταση λύσης τοῦ δράματός της:
«πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ ἐστὲ διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Γαλάτας 3, 26-29)

«εἷς Κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα· εἷς Θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ὑμῖν» (Ἐφεσίους 4, 6)

«οὐκ ἔνι Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος, ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός» (Κολοσσαεῖς 3, 11-12).

Ὁ σύγχρονος, ὅμως, κόσμος δείχνει ἀμετανόητος ἀπὸ τὶς τραγικὲς συνέπειες τοῦ ἀπώτερου καὶ τοῦ πρόσφατου παρελθόντος. Οἱ ἐθνικισμοὶ καὶ οἱ ἐθνοφυλετισμοὶ ζοῦν καὶ βασιλεύουν ἀκόμη καὶ στὸν ὀρθόδοξο κόσμο, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία μας τόλμησε καὶ καταδίκασε συνοδικῶς τὸ 1872 τὸν ἐθνοφυλετισμὸ ὡς αἵρεση. Μία συνοδικὴ Ἀπόφαση μὲ πανορθόδοξο κύρος καὶ καθολικὴ ἰσχύ, ἡ δυναμικὴ τῆς ὁποίας ἐπιβεβαιώθηκε πολὺ πρόσφατα, πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, στὴν Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδο τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας μας.

Κι ὅμως, ἡ θρησκεία ἐξακολουθεῖ νὰ χρησιμοποιεῖται καὶ σήμερα ὡς ἐργαλεῖο γεωστρατηγικῆς καὶ οἰκονομικῶν ἐπιδιώξεων. Καὶ σήμερα ἐξακολουθοῦν νὰ ὑπάρχουν συλλογικὲς ὀντότητες καὶ

κρατίδια, ποὺ συστηματικὰ πλαστογραφοῦν τὴν διαχρονικὴ ἱστορία, γιὰ νὰ ὑπηρετήσουν τὸν ἐθνοφυλετικὸ ἀλυτρωτισμό τους. Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα, τὸ ὁποῖο μᾶς πονᾶ ἰδιαίτερα, ἡ πλαστογράφηση τῆς ἱστορίας τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας μας καὶ ὁ σφετερισμὸς τοῦ γλυκύτατου ὀνόματός της καὶ τῶν ἀρχαίων συμβόλων της.

Καὶ σήμερα ὑπάρχουν χριστιανικὰ κράτη, τὰ ὁποῖα νοσταλγοῦν τὰ τείχη τῆς ἐθνικιστικῆς φοβικότητας καὶ τὰ ἀγκαθωτὰ συρματοπλέγματα τῶν κρατιδιακῶν τους συμφερόντων.

Ἕνας πτωχὸς καὶ ἄσημος ἁγιορείτης καλόγερος, νῦν Ὅσιος Παΐσιος ὁ Ἁγιορείτης, πολίτης τῆς μοναδικὰ καὶ πραγματικὰ ἐφαρμοσμένης πολυεθνικῆς, πολυφυλετικῆς, πολυπολιτισμικῆς, πολυγλωσσικῆς καὶ ἀταξικῆς δημοκρατικῆς πολιτείας, τῆς μοναστικῆς δηλαδὴ πολιτείας, ἔγραφε ἀπὸ τὴν καλύβα του:

«Ἡ καρδιά, ὅταν εἶναι ὁλόκληρη στὸν Θεὸ δοσμένη, τότε, φυσικά, εἶναι καὶ σ᾽ ὁλόκληρο τὸν κόσμο μοιρασμένη, καὶ ἡ ἀγάπη τότε εἶναι θεοποιημένη. Ἡ μεγάλη αὐτὴ θεία ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ δὲν κλείνεται οὔτε μέσα στὴν καρδιὰ οὔτε σὲ σπίτι οὔτε σὲ κτήρια συλλόγων οὔτε μὲ ἀγκαθωτὰ σύρματα συνόρων, διότι ὁ Χριστὸς δὲν κλείνεται. Ἐὰν ὑπάρχουν ἀγκαθωτὰ σύρματα στὰ σύνορα τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, αὐτὸ φανερώνει τὴν ἀγκαθοποιημένη πνευματική μας κατάσταση, καὶ μόνον τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ φέρουμε καὶ δὲν εἴμαστε στὴν οὐσία Χριστιανοὶ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ μόνον κλείνουμε, καὶ ὄχι τὸν Χριστό, ὁ Ὁποῖος δὲν κλείνεται. [..] Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἔχῃ τὴν Ἀγάπη (τὸν Χριστό), καὶ βουβὸς νὰ εἶναι, μπορεῖ νὰ συνεννοηθῇ μὲ ὅλα τὰ δισεκατομμύρια τῶν λαῶν καὶ μὲ τὴν κάθε ἡλικία ἀκόμη τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἔχει κι αὐτὴ τὴ δική της γλῶσσα» (Ἐπιστολές, Ἱ. Ἡσυχαστήριον «Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, Σουρωτὴ Θεσσαλονίκης, 2005, σ.191, σ.194).

Ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν καὶ ὄχι τὸν ἐθνικισμῶν Παῦλος ὡς πνευματικός μας πατέρας ἀπευθύνεται καὶ σήμερα σὲ ὅλους μας καὶ μᾶς προσκαλεῖ νὰ ἀποτινάξουμε τὴν φοβικότητα, νὰ ἀνοιχτοῦμε στὴν σκανδαλιστικὴ πρόκληση μετοχῆς στὸ ἄθλημα τῆς κοινωνίας τῶν σχέσεων. Ἀπευθύνεται καὶ πάλι στὴ δική μας δοκιμαζόμενη πατρίδα, στὴ δική μας πονεμένη καὶ πολλάκις προδομένη πατρίδα, στὴν πατρίδα μας ποὺ βιώνει καὶ πάλι ὁριακὲς στιγμὲς τῆς σύγχρονης ἱστορίας της, στὴν πατρίδα μας ποὺ ἀποδεικνύει ὅτι τιμᾶ μὲ πράξεις, ποὺ κοστίζουν, καὶ ὄχι μὲ ἀνέξοδες θεωρίες τὸ πανανθρώπινο κεκτημένο τῶν ἀξιῶν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς φιλαδελφείας, καὶ σὲ μία πατρίδα συγχρόνως ὅπου ἡ ἀπειλὴ τῆς γκετοποίησης, τῆς μισαλλοδοξίας καὶ τοῦ ἐθνικισμοῦ καραδοκεῖ, καὶ καταθέτει ἕνα δυναμικὸ προσκλητήριο:

«εἰ δυνατόν, τὸ ἐξ ὑμῶν μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες. ἐὰν οὖν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε αὐτόν, ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν» (Ρωμαίους 12, 18-21).

Μέσα στὴ δίνη τῶν ἀλυσιδωτῶν γεωπολιτικῶν ἀναταράξεων καὶ τῆς ὠμῆς σύγκρουσης συμφερόντων ὁ Ἀπόστολος Παῦλος διδάσκει ὅτι «νυνὶ δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν ἐγγὺς ἐγεννήθητε ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφεσίους 2, 13-14).

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ καταργεῖ κάθε ἔχθρα, κάθε ἀντιπαλότητα, κάθε φραγμὸ ἀτομικῶν ἢ συλλογικῶν συμφερόντων, κάθε ἰδιοκτησιακὴ ἀντίληψη περὶ τοῦ Θεοῦ, κάθε ψευδαίσθηση φυλετικῆς καθαρότητας καὶ ὑπεροχῆς. Μᾶς ἀπελευθερώνει ἀπὸ κάθε ἐγκοσμιοκρατικὸ ἐγκλωβισμό, ἀπὸ κάθε ἐθνικισμό, ἀπὸ κάθε εἴδους ἀνελευθερία.

«οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν» (Ἑβραίους 13, 14-15).

Ἔχουμε κοινὴ πατρίδα.
Τὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.
Ἔχουμε κοινὴ πατρίδα.
Τὴν Θεία Λειτουργία.
Ἔχουμε κοινὴ πατρίδα.

Τὴν Ἁγία Τράπεζα καὶ τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας.

Τὴν πραγμάτωση τῆς Βασιλείας μέσα στὴν ἱστορία.

Ἡ Βασιλεία. Αὐτὴ εἶναι ἡ πατρίδα μας.

Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.